

Silviu NEGUȚ
Carmen Camelia RĂDULESCU
Ionuț POPA

Geografie

Ghidul profesorului

Clasa a VII-a

art Klett

Cuprins

Argument	4
1. REPERE DIDACTICE	5
1.1. Terminologie și concepte (reperе minimale pentru profesorul debutant)	7
1.2. Documente reglatoare	9
1.3. Instrumente de proiectare și organizare a instruirii	22
1.4. Evaluarea rezultatelor învățării	34
1.5. Bareme de evaluare și de notare și suporturi de interpretare a rezultatelor	38
2. REPERE ȘTIINȚIFICE	49
2.1. Asia	
2.1.1. Repere ale cunoașterii Asiei	50
2.1.2. Cadrul natural	51
2.1.3. Elemente de geografie umană	55
2.1.4. Caracterizarea geografică a unor state	57
2.2. Africa	
2.2.1. Repere ale cunoașterii Africii	67
2.2.2. Cadrul natural	68
2.2.3. Elemente de geografie umană	71
2.2.4. Caracterizarea geografică a unor state	74
2.3. America	
2.3.1. Repere ale cunoașterii Americii	79
2.3.2. Cadrul natural	81
2.3.3. Elemente de geografie umană	84
2.3.4. Caracterizarea geografică a unor state	86
2.4. Australia și Oceania. Antarctica	
2.4.1. Repere ale cunoașterii Australiei, Oceaniei și Antarcticii	95
2.4.2. Caracteristici geografice	96
2.4.3. Caracterizarea geografică a unor state	97
2.5. Articole științifice pentru dezbateri	99
3. MODELE DE SUBIECTE ȘI BAREME PENTRU COMPETIȚIILE ȘCOLARE	119

Argument

Ghidul profesorului. Geografie. Clasa a VII-a se adresează atât profesorilor cu experiență didactică, cărora le oferă o bază științifică actualizată referitoare la continentele Terrei, cât și profesorilor aflați la început de carieră, care au la dispoziție reperatele metodice necesare unei bune organizări a procesului de predare – învățare – evaluare.

Ghidul este structurat în trei părți distincte:

1. Repere didactice, care conține o secțiune de „Terminologie și concepte”, urmată de documentele reglatoare ale activității didactice (*Planul-cadru* și *Programa școlară* pentru gimnaziu la disciplina geografie) și de instrumentele pentru proiectarea instruirii (modele orientative de planificare calendaristică, de proiectare a conținuturilor pe unități de învățare și de planuri de lecție); o secvență specială din ghid este dedicată evaluării, în care se regăsesc elemente teoretice referitoare la organizarea corectă a evaluării și la proiectarea și elaborarea unui test.

Ghidul conține baremele de evaluare și notare pentru testele propuse în *Geografie. Manual pentru clasa a VII-a*, autori Silviu Neguț, Carmen-Camelia Rădulescu, Ionuț Popa, Editura Art Klett, 2019, precum și suporturile pentru interpretarea rezultatelor.

2. Reperele științifice conțin informații de bază, elemente suplimentare pentru studiu intensiv, baze de date statistice actualizate (tabele, liste, ierarhii, clasificări), linkuri utile și idei de aplicații practice în conformitate cu obiectivele programei școlare bazate pe formarea de competențe.

Toate aceste informații sunt ierarhizate în concordanță cu succesiunea conținuturilor din programa școlară și cu logica internă a disciplinei. În plus, pentru studiile de caz referitoare la diferite state ale lumii, ghidul conține, pe lângă datele geografice de bază (vecini, suprafață, altitudine maximă, populație, capitală, formă de guvernământ etc.), și o serie de informații suplimentare de specialitate sau de cultură generală: mărci/companii reprezentative pentru fiecare stat prezentat, lista completă, actualizată la nivelul anului 2019, a obiectivelor înscrise în Patrimoniul Mondial UNESCO, precum și o listă a celor mai importante personalități din statele respective, recunoscute la nivel mondial.

Este pentru prima dată în România când profesorii de geografie au la dispoziție o astfel de bază de date, cu care pot realiza numeroase aplicații practice inter- și transdisciplinare, în funcție de nivelul elevilor și de disponibilitatea acestora pentru performanță.

O altă premieră a acestui ghid este reprezentată de o serie de articole științifice foarte bine documentate, care tratează subiecte inedite sau controversate, propuse pentru dezbateri la cercurile de geografie sau la întâlnirile metodice ale profesorilor de geografie.

3. Modelele de subiecte și bareme pentru competițiile școlare la disciplina geografie conțin variante de itemi cu care elevii orientați către performanță se pot întâlni la etapele locale/județene sau naționale ale concursurilor.

1. REPERE DIDACTICE

- 1.1. Terminologie și concepte**
- 1.2. Documente reglatoare**
- 1.3. Instrumente de proiectare și organizare a instruirii**
- 1.4. Evaluarea rezultatelor învățării**
- 1.5. Bareme de evaluare și notare
și suporturi de interpretare a rezultatelor**

1.1. TERMINOLOGIE ȘI CONCEPTE (REPERE MINIMALE PENTRU PROFESORUL DEBUTANT)

În sens larg, prin **Curriculum** se înțelege ansamblul structurat al proceselor educative și al experiențelor de învățare prin care trece elevul pe durata parcursului său școlar. În sens restrâns, cuprinde ansamblul coerent al documentelor de tip reglator care descriu un parcurs de învățare pe care școala îl oferă elevului.

Pentru *învățământul gimnazial*, **Curriculumul Național** se axează pe *domenii de competențe-cheie* care conturează profilul de formare al elevului. Cadrul de referință pentru cele opt competențe-cheie reprezintă obiectul unei recomandări făcute de Parlamentul European tuturor statelor membre. **Competențele-cheie** sunt achiziții ale învățării (ansambluri structurate de cunoștințe, deprinderi/abilități și atitudini) care permit adaptarea flexibilă și rapidă a absolventului. Cele opt domenii de competențe definite de Comisia Europeană sunt:

- comunicarea în limba maternă;
- comunicarea în limbi străine;
- competențe în matematică și competențe elementare în științe și tehnologie;
- competențe digitale și de utilizare a noilor tehnologii (TIC);
- competența de a învăța să înveți;
- competențe de relaționare interpersonală și competențe civice;
- spirit de inițiativă și antreprenoriat;
- sensibilizare culturală și exprimare artistică.

Tipologia Curriculumului Național, operant în cadrul sistemului de învățământ din România, cuprinde:

- *curriculum-nucleu* – oferta educațională stabilită la nivel central, parcursă în mod obligatoriu de elevi în funcție de nivelul de școlarizare, anul de studiu, filieră, profil și specializare; asigură egalitatea de șanse la educație pentru toți elevii, însumând competențele și conținuturile obligatorii pentru întreaga generație de elevi care parcurg un proces de instruire; se suprapune pe resursele de timp ale trunchiului comun (TC);
- *curriculum diferențiat* (CD) – oferta educațională stabilită la nivel central, parcursă în mod obligatoriu de toți elevii, în funcție de profiluri și specializări/calificări; constă într-un pachet de discipline/module cu alocări orare aferente, diferențiate pe profiluri și pe specializări/calificări;
- *curriculumul la decizia școlii* (CDS) și *curriculumul în dezvoltare locală* (CDL) – oferta educațională propusă de școală, în concordanță cu nevoile și interesele de învățare ale elevilor, cu specificul școlii și cu nevoile comunității locale/partenerilor economici.

Curriculumul Național cuprinde un set de documente care reglementează modalitățile prin care școala poate asigura atingerea finalităților educaționale, astfel încât să ofere fiecărui elev șanse egale pentru dezvoltarea personală și profesională, pentru inserția socială:

- *documente reglatoare (normative)*: planurile-cadru de învățământ și programele școlare – acestea sunt documente *obligatorii*;
- *documente auxiliare (nenormative)*: manuale alternative, ghiduri metodologice, caiete de activitate independentă, seturi multimedia, softuri educaționale – acestea au un caracter orientativ.

Planul-cadru de învățământ este instrumentul de bază în promovarea politicilor educaționale la nivel național, care stabilește diferențiat (în funcție de nivelul de școlarizare, forma de învățământ și, după caz, filiera, profilul, specializarea/calificarea) disciplinele/domeniile de studiu/modulele de pregătire obligatorii studiate de către elevi în școală, numărul de ore pe săptămână alocat fiecăreia/fiecăruia dintre acestea, precum și numărul de ore alocat disciplinelor/domeniilor de studiu/modulelor de pregătire opționale.

Planurile-cadru pentru învățământul gimnazial (OMENCS 3590, din 05.04.2016) precizează disciplinele studiate pe parcursul fiecărui an de studiu și resursele de timp pentru predare – învățare – evaluare alocate acestora, structurate pe două componente: *trunchiul comun* (TC), considerat oferta curriculară obligatorie pentru toți elevii și sistemul de referință pentru evaluările și examinările naționale (externe), și *curriculum la decizia școlii* (CDS), care cuprinde orele alocate pentru dezvoltarea ofertei curriculare proprii fiecărei unități de învățământ.

Programa școlară este documentul curricular care conține oferta educațională a unei discipline în corelație cu statutul pe care aceasta o are în planul-cadru de învățământ (clasa/anii de studiu în care se studiază, aria curriculară de care aparține, numărul de ore alocat, caracterul obligatoriu sau opțional). Acest document fundamentează și reglează activitatea cadrului didactic și reprezintă punctul de plecare în proiectarea, realizarea și evaluarea manualelor și a celorlalte resurse didactice.

Programa școlară pentru disciplina Geografie (OMEN 3393, din 28.02.2017) conține, în conformitate cu structura celorlalte programe din Curriculumul Național, următoarele elemente componente:

- *Nota de prezentare*, care include precizări privind statutul *Geografiei* ca disciplină de studiu și alocările orare aferente, potrivit planului-cadru de învățământ, aspecte definitorii ale ofertei și structura programei;

- *Competențele generale*, care se formează și se dezvoltă prin studierea *Geografiei* în învățământul gimnazial (clasele a V-a – a VIII-a);

- *Competențele specifice*, care derivă din competențele generale și reprezintă etape în dobândirea acestora, se formează pe parcursul unui an de studiu și sunt însoțite de exemple de *activități de învățare* care au rolul de a orienta cadrul didactic asupra modalităților de dezvoltare a competențelor specifice, prin intermediul conținuturilor recomandate;

- *Conținuturi ale învățării*, prin care se urmărește realizarea competențelor, organizate pe domenii de conținut;

- *Sugestii metodologice*, care au rolul de a orienta cadrul didactic în utilizarea programei școlare pentru proiectarea demersului didactic și pentru realizarea activităților de predare – învățare – evaluare, în concordanță cu specificul disciplinei și cu particularitățile de vârstă ale elevilor. Acestea includ, totodată, și repere privind evaluarea învățării, prin raportare la particularitățile competențelor specifice urmărite.

1.2. DOCUMENTE REGLATOARE

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

1.2.1. PLANUL-CADRU PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL GIMNAZIAL (ANEXA 2 LA OMENCS 3590 DIN 05.04.2016)

– EXTRAS –

Aria curriculară/disciplina		Clasa			
		V	VI	VII	VIII
I. Limbă și comunicare		8-10	8-10	9-11	8-10
Limba și literatura română	TC	4	4	4	4
Limbă modernă 1		2	2	2	2
Limbă modernă 2		2	2	2	2
Elemente de limbă latină și de cultură romanică		-	-	1	-
Opțional	CDS	0-2	0-2	0-2	0-2
II. Matematică și științe ale naturii		5-7	8-10	10-12	9-11
Matematică	TC	4	4	4	4
Fizică		-	2	2	2
Chimie		-	-	2	2
Biologie		1	2	2	1
Opțional	CDS	0-2	0-2	0-2	0-2
III. Om și societate		5-7	4-6	4-6	6-8
Educație socială	TC	1	1	1	1
Istorie		2	1	1	2
Geografie		1	1	1	2
Religie		1	1	1	1
Opțional	CDS	0-2	0-2	0-2	0-2
IV. Arte		2-4	2-4	2-4	2-4
Educație plastică	TC	1	1	1	1
Educație muzicală		1	1	1	1
Opțional	CDS	0-2	0-2	0-2	0-2
V. Educație fizică, sport și sănătate		2-4	2-4	2-4	2-4
Educație fizică și sport	TC	2	2	2	2
Opțional	CDS	0-2	0-2	0-2	0-2
VI. Tehnologii		2-4	2-4	2-4	2-4
Educație tehnologică și aplicații practice	TC	1	1	1	1
Informatică și TIC		1	1	1	1
Opțional	CDS	0-2	0-2	0-2	0-2
VII. Consiliere și orientare		1-3	1-3	1-3	1-3
Consiliere și dezvoltare personală	TC	1	1	1	1

Opțional	CDS	0-2	0-2	0-2	0-2
Opțional(e) integrat(e) la nivelul mai multor arii curriculare	CDS	1	1	1	1
Număr total de ore în TC		25	27	30	30
Număr total de ore în CDS		1-3	1-3	1-3	1-4
Nr. minim – maxim de ore pe săptămână		26-28	28-30	31-33	31-34

TC = trunchi comun; CDS = curriculum la decizia școlii

**1.2.2. PROGRAMA ȘCOLARĂ PENTRU DISCIPLINA
GEOGRAFIE CLASELE A V-A – A VIII-A
(ANEXA 2 LA OMEN 3393 DIN 28.02.2017)
– EXTRAS CLASA A VII-A –**

GEOGRAFIA CONTINENTELOR EXTRAEUROPENE

NOTĂ DE PREZENTARE

Programa școlară de Geografie reprezintă o componentă esențială a Curriculumului Național pentru clasele a V-a – a VIII-a din învățământul gimnazial, având un buget de timp de 1 oră/săptămână (clasele a V-a – a VII-a) și de 2 ore/săptămână (clasa a VIII-a). Disciplina este prevăzută în planul-cadru de învățământ, în aria curriculară *Om și societate*.

Elaborată în conformitate cu prevederile Legii Educației Naționale, programa școlară pentru clasele a V-a – a VIII-a reprezintă un document reglator, coerent, care are în vedere finalitățile învățământului și profilul general de formare al elevului. Programa cuprinde sistemul de cunoștințe, abilități și atitudini necesare participării active la viața cotidiană. Pe baza acestor repere, precum și a altor componente ale mediului educațional, a fost stabilit un sistem de competențe generale pentru ciclul gimnazial, din care au fost derivate competențele specifice.

Programa școlară fundamentează activitatea profesorilor de geografie, facilitează identificarea și abordarea temelor de interes disciplinar, precum și a celor de tip pluri-, inter- și transdisciplinar, reglementând, totodată, demersurile de proiectare a resurselor educaționale pentru procesul de predare – învățare – evaluare.

Pornind de la specificul ei științific, *Geografia* este o știință care se raportează atât la componentele naturale, cât și la cele sociale ale Terrei, obiectul său de studiu implicând și interacțiunea dintre om și mediul său de viață.

Geografia, ca disciplină fundamentală de studiu, prin dimensiunea ei reflexivă, este responsabilă pentru înțelegerea lumii înconjurătoare și asumarea valorilor, iar prin dimensiunea sa acțională și aplicativă oferă posibilitatea identificării de soluții și rezolvării de probleme. Sistemul metodologic propriu de investigare a realității (în special metoda cartografică), precum și posibilitatea de ancorare a demersului explicativ în actualitate, în realitatea lumii contemporane, au determinat reconstruirea programei școlare din perspectiva satisfacerii nevoilor de dezvoltare ale elevilor.

Geografia abordează atât problematica specifică domeniilor „clasice” (geografie fizică și geografie umană), cât și problematica rezultată din interacțiunea acestor două domenii, respectiv din interacțiunea geografiei cu alte științe. Principalele componente ale geografiei școlare sunt: elemente, procese, fenomene, structuri, sisteme și interacțiuni. Aceste componente sunt utilizate în forme și asocieri diferite, în raport cu specificul disciplinei școlare, cu competențele și conținuturile propuse, precum și cu disponibilitățile educaționale ale elevilor.

Pentru elevi, *Geografia* contribuie la:

- construirea unui referențial obiectiv (format din sistemul cartografic, planeta ca întreg, geosfere, continente, regiuni, țări, spațiu, teritoriu etc.), la care pot fi raportate elemente, fenomene, procese, sisteme și structuri din alte discipline școlare și domenii ale cunoașterii;
- identificarea și explicarea unor constatări (și adevăruri), rezultante ale interacțiunii dintre componentele mediului terestru natural și cele ale societății omenești, precum și ale interacțiunii globale om – natură;

- investigarea într-o formă specifică, adaptată la niveluri diferite de înțelegere, a realității oferite de orizontul local, planetă ca întreg, geosfere, țări și regiuni, în contextul existențial zilnic;
- identificarea unor răspunsuri și soluții, care au la bază exemple din viața cotidiană.

În concordanță cu direcțiile de dezvoltare ale Curriculumului Național, programa școlară pentru disciplina *Geografie* are în vedere:

- conceptualizarea și transpunerea competențelor-cheie în curriculum, într-o abordare unitară, pe parcursul fiecărui an de studiu și pe parcursul învățământului gimnazial;
- definirea unui set adecvat de competențe generale și specifice, competențe ce pot fi formate la elevi prin conținuturile propuse, prin metodologia didactică folosită, care vizează accentuarea dimensiunii aplicative a cunoașterii;
- construirea demersului educațional, pornind de la nevoile de dezvoltare ale elevului;
- utilizarea unor conținuturi și activități de învățare cât mai variate pentru dezvoltarea întregului potențial de care dispune fiecare elev;
- abordarea interdisciplinară a conceptelor și a fenomenelor, în vederea oferirii unei perspective complexe asupra realității.

Programa școlară cuprinde următoarele componente: nota de prezentare, competențele generale, competențele specifice și exemple de activități de învățare (pe clase), conținuturi și sugestii metodologice.

Competențele generale se dezvoltă prin studierea disciplinei *Geografie* în învățământul gimnazial.

Competențele specifice se formează pe parcursul unui an școlar, sunt derivate din competențele generale și reprezintă etape în dobândirea acestora. Competențele specifice sunt însoțite de exemple de activități de învățare, care constituie modalități de organizare a activității didactice, în scopul realizării competențelor.

Conținuturile învățării sunt organizate pe domenii și reprezintă informații științifice fundamentale, validate în decursul cunoașterii umane, prin care se urmărește realizarea competențelor. S-au avut în vedere dimensionarea optimă a conținuturilor și selectarea riguroasă a informației, astfel încât acestea să nu ducă la supraîncărcare.

Sugestiile metodologice au rolul de a orienta cadrul didactic în utilizarea programei școlare.

COMPETENȚE GENERALE

1. Prezentarea realității geografice, utilizând mijloace și limbaje specifice
2. Raportarea realității geografice spațiale și temporale la reprezentări cartografice
3. Studierea spațiului geografic, realizând conexiuni cu informații dobândite la alte discipline școlare
4. Elaborarea unui demers investigativ din perspectiva educației permanente și pentru viața cotidiană

CLASA a VII-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Prezentarea realității geografice utilizând mijloace și limbaje specifice

Clasa a VII-a
1.1. Precizarea, în cuvinte proprii, a sensului termenilor geografici identificați în contexte diferite <ul style="list-style-type: none">- construirea unor enunțuri simple, corecte și coerente (descrieri, argumentări, explicații, texte etc.), utilizând termeni, denumiri, informații specifice din surse diferite- recunoașterea termenilor și denumirilor geografice în texte diferite, surse grafice și cartografice- definirea/explicarea realității geografice utilizând limbajul specific- exprimarea/argumentarea unei opinii privind problematica specifică spațiilor geografice studiate- analizarea/interpretarea unor date statistice cuprinse în tabele și grafice- realizarea unor prezentări/proiecte geografice cu tematică specifică- prezentarea unor aspecte privind influența problematicii geografice globale asupra vieții personale- descrierea unor situații redată prin imagini statice sau dinamice
1.2. Elaborarea unui text pe o temă geografică dată, utilizând termeni dați <ul style="list-style-type: none">- elaborarea unui text pe baza studierii realității geografice, utilizând termeni și denumiri geografice date- completarea unui text lacunar cu termeni și denumiri geografice adecvate- exprimarea în cuvinte proprii a caracteristicilor elementelor observate direct sau indirect- descrierea/prezentarea/caracterizarea unor elemente, fenomene și procese geografice urmărite pe un profil/traseu sau întâlniri într-o sursă informatică/mass-media- construirea unor scheme logice între diferite elemente, fenomene, procese geografice- identificarea/explicarea unor legături spațiale, cronologice, cauzale și funcționale între diferite elemente, fenomene, procese geografice- construirea unor texte pe baza informațiilor oferite de hărți, grafice, imagini și alte surse

2. Raportarea realității geografice spațiale și temporale la reprezentări cartografice

Clasa a VII-a
2.1. Localizarea elementelor geografice pe reprezentări cartografice <ul style="list-style-type: none">- fixarea/determinarea poziției unor elemente cu ajutorul punctelor cardinale, a coordonatelor geografice și a altor repere cartografice- localizarea elementelor, proceselor și fenomenelor geografice prin poziționare reciprocă- descrierea unor trasee parcurse pe un suport cartografic, utilizând punctele cardinale, coordonatele geografice sau alte elemente de reper- localizarea elementelor pe hărți la scări diferite- transpunerea elementelor de pe reprezentări cartografice pe hărți mute/de contur- identificarea unor caracteristici ale elementelor și fenomenelor geografice rezultate din poziția geografică/matematică a acestora- identificarea consecințelor geografice rezultate din poziționarea spațială a elementelor- folosirea hărților și graficelor în activități cotidiene

<p>2.2. Interpretarea fenomenelor și proceselor geografice pe baza reprezentărilor grafice și cartografice</p> <ul style="list-style-type: none"> - elaborarea unui text pe baza interpretării/transferării informațiilor grafice și cartografice - realizarea unor reprezentări/desene schematic simple utilizând semnele convenționale - poziționarea corectă pe un suport cartografic a unor elemente sau areale utilizând semne convenționale - citirea și interpretarea unor hărți tematice (a unui element, fenomen, proces sau sistem) - citirea și înțelegerea unor reprezentări convenționale specifice (altitudini, adâncimi, limite, areale, tipuri climatice, zone de vegetație, resurse naturale, activități economice, căi de comunicație etc.) - interpretarea unor realități geografice pe baza utilizării reprezentărilor grafice și cartografice și a semnelor convenționale - utilizarea reprezentărilor cartografice în situații reale (măsurarea distanțelor, stabilirea unor itinerarii, localizarea unor fenomene, procese, evenimente, manifestări, alte situații de interes personal)
<p>2.3. Corelarea elementelor și fenomenelor geografice date prin raportare la suporturi grafice și cartografice</p> <ul style="list-style-type: none"> - asocierea semnelor convenționale cu caracteristicile reale ale elementelor și fenomenelor geografice pe care le reprezintă - identificarea relațiilor cauzale dintre elementele și fenomenele geografice pe baza suporturilor grafice și cartografice - compararea elementelor și fenomenelor geografice din realitate prin raportare la suporturi grafice și cartografice

3. Studiarea spațiului geografic realizând conexiuni cu informații dobândite la alte discipline școlare

Clasa a VII-a
<p>3.1. Ierarhizarea elementelor cu caracter geografic cu ajutorul instrumentelor TIC/GIS și al elementelor din matematică și științe</p> <ul style="list-style-type: none"> - folosirea tehnicilor TIC/GIS în ierarhizarea unor elemente geografice - structurarea datelor obținute de pe site-uri cu informații geografice - prezentarea unei teme cu problematică geografică, utilizând și cunoștințe dobândite la alte discipline/științe și respectiv informații din diferite baze de date TIC/GIS
<p>3.2. Realizarea proiectelor/studiilor de caz utilizând instrumente TIC/GIS</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizarea unui text/referat/lucrare independentă pe baza datelor accesate pe internet - ilustrarea grafică și cartografică a unui text utilizând resurse informatice - realizarea unei baze de date cu informații/materiale din surse TIC/GIS - accesarea informațiilor privind fenomene și procese geografice cu impact în viața cotidiană din diferite materiale/surse informatice
<p>3.3. Explicarea diversității naturale, umane și culturale a realității geografice realizând corelații interdisciplinare</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentarea orală sau în scris a unor date/informații referitoare la diversitatea naturală, culturală și umană - analizarea/explicarea/prezentarea unor elemente de diversitate și identitate geografică pe baza informațiilor dobândite la alte discipline sau din experiențe anterioare - relaționarea/corelarea unor elemente, procese și fenomene geografice specifice spațiilor studiate - prezentarea caracteristicilor geografice identificate în diferite desene, imagini, materiale video etc. - evidențierea rolului unor factori geografici, istorici, sociali în particularizarea caracteristicilor grupurilor umane și teritoriilor - realizarea unor studii de caz

- 3.4. Prezentarea patrimoniului mondial utilizând diverse surse
- *identificarea unor componente semnificative ale patrimoniului mondial, utilizând diferite surse*
 - *selectarea și gruparea, pe diferite criterii/tematici, a unor elemente ale patrimoniului mondial*
 - *evidențierea unor elemente specifice de cultură și civilizație națională/regională/continentală în descrierea patrimoniului universal*
 - *formularea unor enunțuri argumentative privind importanța culturală universală a unor elemente și spații geografice*
 - *analizarea diferitelor spații studiate din perspectiva conservării și valorificării patrimoniului cultural*
 - *identificarea unor destinații sau trasee turistice cu ajutorul mijloacelor cartografice și informatice*
 - *realizarea unor călătorii imaginare pe baza unor aprecieri/considerente personale*

4. Elaborarea unui demers investigativ din perspectiva educației permanente și pentru viața cotidiană

Clasa a VII-a

- 4.1. Utilizarea unor metode de investigare
- *identificarea unor situații-problemă prin observare directă, liberă sau dirijată*
 - *stabilirea unor etape în colectarea informațiilor care să răspundă situațiilor-problemă*
 - *analizarea unor date, grafice, texte sau a unor situații reale*
 - *prelucrarea și interpretarea datelor primare*
 - *utilizarea datelor secundare rezultate din observare și analiză directă sau mediată pentru explicarea realității teritoriale*
 - *realizarea unui text/proiect/scenariu pe o problematică investigată/analizată/studiată*
 - *formularea unei opinii personale privind evoluția ulterioară a elementelor investigate*
- 4.2. Ierarhizarea unor elemente, fenomene și procese după caracteristicile lor geografice
- *interpretarea datelor rezultate din observare directă sau mediată pentru explicarea unei realități teritoriale*
 - *descrierea/caracterizarea unor elemente, fenomene, procese geografice după un algoritm însușit*
 - *prezentarea comparativă a elementelor, fenomenelor și proceselor geografice după un algoritm dat*
- 4.3. Explicarea relațiilor între grupuri de elemente, fenomene și procese ale mediului geografic
- *observarea liberă sau dirijată a componentelor mediului geografic*
 - *stabilirea relațiilor cauzale/de intercondiționare între elemente, fenomene și procese geografice*
 - *identificarea elementelor, fenomenelor și proceselor supuse transformărilor la nivel local, regional sau global*
 - *descrierea efectelor transformărilor la nivel local, regional sau global*
- 4.4. Identificarea soluțiilor de protecție a mediului geografic
- *identificarea unor probleme existente în mediul înconjurător*
 - *formularea unor soluții sustenabile pentru rezolvarea unor probleme de mediu*
 - *argumentarea soluțiilor de rezolvare a unor probleme specifice mediului înconjurător*
 - *realizarea unei lucrări independente/studiu de caz/proiect pe baza unui algoritm și a unei bibliografii indicate*
 - *prezentarea unor exemple de bună practică/inițiative privind dezvoltarea sustenabilă*

CONȚINUTURI CLASA A VII-A
GEOGRAFIA CONTINENTELOR EXTRAEUROPENE

Domenii de conținut	Conținuturi*
Asia	<p>Caracterizare geografică</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poziția geografică • Relieful - caracteristici generale, unități majore. Munții Himalaya • Hidrografia - caracteristici generale. Fluvii și lacuri • Diferențieri climatice. Musonii • Contraste biogeografice • Elemente de diversitate umană (diversitate etnică, lingvistică, culturală, confesională) • Harta politică și marile aglomerări umane • Resursele naturale • Activitățile economice. Contraste economice regionale <p>Studii de caz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Particularități geografice ale unor state (la alegere), Asia în lumea contemporană
Africa	<p>Caracterizare geografică</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poziția geografică – simetrie latitudinală • Relieful Africii – caracteristici generale. Riftul african • Hidrografia, clima și biogeografia – caracteristici generale • Specificul demografic • Harta politică și marile orașe <p>Studii de caz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Problemele Africii în lumea contemporană, Sahara, Caracterizarea geografică a unor state (la alegere)
America de Nord și America de Sud	<p>Caracterizare geografică</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poziția geografică • Relieful – caracteristici generale. Sistemul muntos cordiliero-andin • Hidrografia – caracteristici generale. Fluvii și lacuri • Diferențieri climatice și biogeografice • Elemente de diversitate umană (etică, lingvistică, confesională și culturală) • Harta politică și contraste teritoriale între state • Forme de aglomerare urbană • Diferențieri economice regionale <p>Studii de caz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Particularități geografice ale unor state (la alegere)
Australia și Oceania. Antarctica	<p>Australia și Oceania – caracterizare geografică</p> <ul style="list-style-type: none"> • Australia – caracterizare geografică generală • Oceania – particularități geografice <p>Antarctica – elemente de identitate geografică</p> <p>Studii de caz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Unicitatea biogeografică australiană
Elemente de geografia mediului înconjurător	<ul style="list-style-type: none"> • Componentele mediului înconjurător și relațiile dintre acestea • Degradarea mediului înconjurător, o problemă a lumii contemporane. Schimbări globale ale mediului

*Notă: Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor specifice. Activitățile de învățare propuse oferă o imagine posibilă privind contextele de dobândire a acestor competențe.

SUGESTII METODOLOGICE

Prezentul curriculum își propune să formeze competențe, valori și atitudini prin demersuri didactice care să coreleze explicit conținuturile învățării cu practica instruirii eficiente, ceea ce implică revalorificarea resurselor educaționale (metode, mijloace) legitimate de practică și utilizarea unor resurse moderne (TIC, GIS etc.).

Prin modul de abordare a întregului demers didactic reglementat prin programa școlară de *Geografie*, fiecare profesor trebuie să aibă capacitatea de construire a situațiilor și a activităților de învățare asociate competențelor specifice și conținuturilor, astfel încât să fie asigurată egalitatea de șanse a tuturor elevilor, dar și maximizarea posibilităților individuale de dezvoltare intelectuală și profesională. Astfel, este necesară concretizarea elementelor programei în activități de învățare adecvate, în urma parcurgerii cărora să existe un progres semnificativ, evaluabil. Un rol foarte important îi revine profesorului, care poate completa lista activităților de învățare din programa școlară, în funcție de specificul clasei. Ca elemente inovative se evidențiază aplicațiile practice și studiile de caz.

Pentru formarea competențelor generale și specifice, este important ca profesorul să-și orienteze demersul didactic spre realizarea unor tipuri de activități de învățare care să vizeze:

- utilizarea metodelor legitimate și validate în practica școlară, a metodelor aplicative și interactive care să asigure activizarea structurilor cognitive ale elevilor și transformarea lor în coparticipanți la propria instruire și educație;
- contribuția individuală a elevului (documentarea din diferite surse de informare, observarea directă sau indirectă, exercițiul personal, experimentul etc.);
- dezvoltarea capacității de comunicare în situații diferite și în forme diverse;
- dezvoltarea capacității de abordare integrată a problemelor specifice mediului natural și a celor referitoare la dimensiunea socială, economică și culturală a realității spațiale;
- exersarea lucrului individual și în echipă, a îndeplinirii unor roluri specifice și a cooperării în realizarea sarcinilor de lucru;
- realizarea unor proiecte rezultate din experiența cotidiană, a unor proiecte de identificare a soluțiilor și de rezolvare a unor situații-problemă;
- utilizarea metodelor, a mijloacelor și a instrumentelor TIC/GIS în activitatea didactică.

În legătura dintre competențele specifice, conținuturi și activitățile de învățare, atât în proiectarea unităților de învățare, cât și a instruirii propriu-zise, accentul este pus pe realizarea competențelor, prin conținuturile propuse și activitățile de învățare (care sunt sugerate ca exemple).

Activitățile de învățare au un caracter orientativ, exemplele propuse prin programa școlară sunt formulate cu un anumit grad de generalitate. Pentru a permite o abordare flexibilă, acestea pot fi selectate în funcție de conținuturile parcurse și de competențele specifice vizate. Profesorul trebuie să aibă capacitatea de a utiliza, diversifica și particulariza activitățile de învățare în funcție de resursele de timp, umane și materiale.

În cadrul *Conținuturilor* din prezenta programă se vor selecta *Aplicațiile practice/Studiile de caz* în funcție de resursele de timp și de particularitățile psihologice și cognitive ale colectivelor de elevi. Cadrele didactice pot realiza și alte activități practice decât cele indicate, evidențiind, astfel, caracterul pragmatic al geografiei.

Principalele dimensiuni vizate prin disciplina *Geografie* sunt:

- dimensiunea spațială – prin relaționarea permanentă între elementele geografice ale planetei ca întreg și elementele corespunzătoare din orizontul local sau de la nivel regional, național;
- dimensiunea percepției intuitive a proceselor și fenomenelor geografice predominant observabile (direct sau indirect), care să aibă un aspect relevant pentru existența cotidiană a elevilor;
- dimensiunea interdisciplinară – prin posibilitățile geografiei de a conecta elementele naturale și umane, precum și elemente specifice geografiei cu cele specifice altor discipline;
- dimensiunea umană – prin specificul conținuturilor, cu finalități în plan social, politic și cultural;
- dimensiunea economică – prin prezentarea unor sisteme și particularități economice caracteristice;
- dimensiunea culturală – prin sensibilizarea la realizările majore ale umanității și ale popoului român;
- dimensiunea civică – prin înțelegerea și aprecierea diversității umane, prin toleranță și respect pentru diferitele sisteme de valori.

Prezenta programă pornește de la premisa că o competență specifică odată formată se va utiliza ulterior fără a mai fi menționată în programa clasei/claselor superioare.

Competențele specifice pentru clasele a V-a – a VIII-a sunt concepute gradual, evidențiind un nivel de complexitate crescut de la an la an pentru fiecare dintre cele patru competențe generale. Această progresie este redată în tabelul următor.

Competențe generale	Competențe specifice			
	a V-a	a VI-a	a VII-a	a VIII-a
1. Prezentarea realității geografice utilizând mijloace și limbaje specifice	1.1. Utilizarea termenilor geografici în contexte diferite	1.1. Precizarea, în cuvinte proprii, a sensului termenilor geografici	1.1. Precizarea, în cuvinte proprii, a sensului termenilor geografici identificați în contexte diferite	1.1. Utilizarea limbajului specific în explicarea unor elemente, fenomene și structuri geografice
	1.2. Descrierea unor elemente, fenomene sau procese geografice observate direct sau indirect	1.2. Descrierea relațiilor dintre elementele și fenomenele geografice utilizând termeni specifici	1.2. Elaborarea unui text pe o temă geografică dată, utilizând termeni ofertați	1.2. Prezentarea structurată a informației geografice
2. Raportarea realității geografice spațiale și temporale la reprezentări cartografice	2.1. Utilizarea tehnicilor de orientare pe hartă/teren	2.1. Poziționarea elementelor geografice pe reprezentări cartografice	2.1. Localizarea elementelor geografice pe reprezentări cartografice	2.1. Reprezentarea unor elemente geografice pe un suport cartografic dat
	2.2. Relaționarea scării de proporție cu realitatea geografică	2.2. Ordonarea spațială și/sau cronologică a elementelor, fenomenelor și proceselor geografice după criterii date	2.2. Interpretarea fenomenelor și proceselor geografice pe baza reprezentărilor grafice și cartografice	2.2. Explicarea fenomenelor și proceselor geografice utilizând reprezentări grafice și cartografice
	2.3. Citirea reprezentărilor grafice și cartografice simple	2.3. Utilizarea informațiilor oferite de suporturile cartografice, grafice și alte materiale vizuale în contexte/situații diferite	2.3. Corelarea elementelor și fenomenelor geografice date prin raportare la suporturi grafice și cartografice	2.3. Construirea de reprezentări grafice și cartografice pe baza datelor și/sau suporturilor oferite
3. Studiarea spațiului geografic realizând conexiuni cu informații dobândite la alte discipline școlare	3.1. Descrierea unor elemente, fenomene și procese geografice folosind noțiuni din matematică, Științe și tehnologii	3.1. Utilizarea informațiilor cu caracter geografic cu ajutorul instrumentelor TIC/GIS și a elementelor din matematică și științe	3.1. Ierarhizarea elementelor cu caracter geografic cu ajutorul instrumentelor TIC/GIS și al elementelor din matematică și științe	3.1. Explicarea unor elemente, fenomene și procese geografice folosind noțiuni din matematică, științe și tehnologii (TIC/GIS)
	3.2. Precizarea legăturilor dintre realitatea geografică și fenomene din domeniul științe și tehnologii	3.2. Prezentarea caracteristicilor elementelor, fenomenelor și proceselor geografice prin utilizarea instrumentelor TIC/GIS	3.2. Realizarea proiectelor/studiilor de caz utilizând instrumente TIC/GIS	3.2. Formularea de soluții la probleme date din realitatea înconjurătoare utilizând elemente din matematică, științe și tehnologii (TIC/GIS)

4. Elaborarea unui demers investigativ din perspectiva educației permanente și pentru viața cotidiană	3.3. Descrierea diversității naturale a realității geografice realizând corelații cu informațiile dobândite la alte discipline școlare	3.3. Prezentarea diversității naturale, umane și culturale realizând corelații cu informații dobândite la alte discipline școlare	3.3. Explicarea diversității naturale, umane și culturale a realității geografice realizând corelații interdisciplinare	3.3. Argumentarea diversității naturale, umane și culturale a realității geografice realizând corelații cu informațiile dobândite la alte discipline școlare
		3.4. Descrierea patrimoniului local, național, european și mondial utilizând diverse surse	3.4. Prezentarea patrimoniului mondial utilizând diverse surse	3.4. Argumentarea importanței patrimoniului local și național în context european și mondial
	4.1. Utilizarea metodelor simple de investigare (observare directă/indirectă, colectare de date)	4.1. Construirea unui demers investigativ sugerat/dirijat	4.1. Utilizarea unor metode de investigare (analiză, interpretare)	4.1. Realizarea unui demers investigativ
	4.2. Ordonarea elementelor geografice după anumite criterii	4.2. Caracterizarea elementelor, fenomenelor și proceselor după un algoritm dat	4.2. Ierarhizarea elementelor, fenomenelor și proceselor după caracteristicile geografice	4.2. Analizarea elementelor, fenomenelor și proceselor din realitatea observată direct sau indirect
	4.3. Aplicarea cunoștințelor și a abilităților dobândite în contexte noi/situații reale de viață	4.3. Compararea elementelor, fenomenelor și proceselor după caracteristicile geografice	4.3. Explicarea relațiilor între grupuri de elemente, fenomene și procese ale mediului geografic	4.3. Compararea unor sisteme și structuri spațiale după un algoritm dat
			4.4. Identificarea soluțiilor de protecție a mediului geografic	4.4. Identificarea soluțiilor de protecție a mediului geografic din orizontul local sau îndepărtat în contextul dezvoltării sustenabile
TOTAL 4	11	12	13	13